

F O A I E

pentru

mințe, inimă și literatură.

No. 27.

Luni, 7. Iulie

1847.

Дѣпликаціе де літере

нѣ есте дн лимба пѣстрѣ чеа ромънеаскѣ.

Ничі дѣпъ маі де кърнд адѣселе дн пѣвлік аргументе нѣ ме почѣ аплека, кѣ есте ші е де лимбъ дѣпликаціеа, цемена-реа де літере дн лимба пѣстрѣ. Челе че маі днаинте дн аниі трекуці саѣ ворѣт пентрѣ педѣпликареа, ка шіѣте сѣпѣндѣле нѣ ле маі помепенск ші акѣт; чі нѣмаі кѣткѣ ничі дин ворѣеле: адѣнаре, адѣпаре, адѣзгаре ш. а. нѣ се поате днѣвине аргумента ла дѣпликѣчѣнеа літерелор. Пентрѣкѣ:

1. Прекѣт челелалте ворѣе латіне, аша ші препозиціеле дн зрѣт кѣ конзо-пante, ромънеще се зик фърѣ консонанте нѣмаі кѣ вокале: е. г. латіне: cum, per, inter, sub, surtus, ш. а. се зик ром. кѣ, пе саѣ пре, днтре, сѣ, сѣпѣтѣ, ш. а. (се ѣв афарѣ дн ші дес) токма аша ші дин ад пе ром. тревѣе сѣ фіе нѣмаі а, ші фіндкѣ сінгѣр кам грѣѣ се пропѣндѣ, і саѣ адѣзгат сокотеск л днаинте адекѣ ла, че е ла поі ка ла латіні ад; еарѣ а сінгѣр фоарте пар се днтревѣе; прекѣт ар фі дн кѣвинтеле ачесте: тѣ дѣк а тѣнте, а дѣче, а мінте, діне а тѣлѣ, ел стѣ а ѣтѣреа кѣ міне, саѣ пѣс вѣз а вѣз кѣ ел,

ш. н. а. Де знде дарѣ нѣ се поате зиче регѣлат; кѣ д дин ворѣеле: адѣнаре, адѣ-паре ар фі дин препозиціеа ад, фіндкѣ дн лимба поастрѣ е нѣмаі а ші ла а, аша, ка сѣ се пѣтѣ да кале ла дѣпликаціе. Чі

2. д. ачеста орі тревѣе сокотіт ка о літерѣ радікалѣ пѣтѣвльтѣре; саѣ д еѣфо-ник, че дн лимба пѣстрѣ дес се днтревѣ-інгазѣ; прекѣт ші дн колінда ачесте: Дарѣ д-Ана фатѣ д-альѣ! флоріметі д-ал-ве де тѣр, ш. а.; ба ші дн латіна се а-флѣ, прекѣт: pro-d-eo, ш. а.

3. Челелалте препозиціі токма дн контрѣ араѣ, прекѣт: сѣіре латінеще subire; еакѣ аичі дн лимба пѣстрѣ нѣ се пѣне в ничі знде зрѣмеазѣ вокалѣ. — Oc-cido, окчидо, ромънеще зчид, де ар фі дѣ-пликаціе с'ар зиче зкчид; — кѣпрінд, кѣ-фѣнд, кѣстаре, кѣсѣрѣ ш. а. араѣ, кѣ нѣ есте дѣпликаціе; кѣ де ар фі, ар фі m орі п дѣпѣ кѣ, ка дн латіна: аша дарѣ дакѣ ачестеа нѣ сѣфере, саѣ араѣ а нѣ фі дѣ-пликаціе; тот о фіре тревѣе сѣ аѣѣ ші ворѣеле кѣ а днтревѣпате, адекѣ: нѣ кѣт-мінек, кѣпноцінѣгѣ, зкчид, кѣлмег, сѣффлѣ, афѣт, адѣк ш. а.; чі нѣмаі кѣлмег, сѣ-флѣ, адѣк шчл.

4. Ничі афарѣ де препозиціі нѣ есте дѣпликаціе саѣ цетѣнаре дн літере, е. г.

vassa, вакка дѣ генетиво аре vassae, вак-
де, пе ром. вака, дѣ генет. вачеі; de ар
фѣ дѣпл. с'ар азѣ шѣ к., ка шѣ дѣ латѣна,
адекъ вакчеі, че неавзѣндѣсе зрѣеазъ а пѣ
фѣ цетъпаре де літере дѣ лімба пѣстръ.

5. Съ лѣтъ пѣмаі віне сеата дѣ про-
пѣаіаре, къ пікѣрі пѣ се прѣчене, пѣ се
сімте цетъпаре. — Дѣпликаціеа е о аспѣ-
ме дѣ лімбъ, шѣ лімба пѣстръ е о лімбъ
моале, влѣндъ, вшоаръ; еі плак тѣлте
вокале, ворѣ скѣрте, літере моі; пѣтрѣ
ачеаа пе sanctus, punctum, Alexander, man-
ducabam, ш. а. ле пропѣцъ: сѣн саѣ сѣнт,
пѣнт, Александръ, саѣ Сандъ, тѣкѣм ш. а.
Дѣпликаціеа даръ е дѣ контра фіреі лім-
веі пѣстрѣ. Апоі

6. Дѣпликаціеа дѣ ортографіе фаче
пѣмаі о гревтате маре, тревѣнд а дѣвѣ-
ца шѣ а цѣне амінте кѣнд шѣ пе вѣде віне
де а се дѣдоі літера? шѣ тот пѣ се ва
пѣтѣ шѣ, шѣ цѣне амінте депліа. Дѣ лім-
ба латѣна шѣл. дѣпликаціеа фаче деосевѣт
о маре гревтате, де акѣші акѣші тревѣе
съ алерце отѣл ла дікціонаріѣ; фаче дѣ
скрѣсоаре шѣ тіпарѣ дѣзѣдарнікъ третере
де тімп шѣ петревніче спесе; къ тот а
зечеа коалъ ар фѣ а дѣпликаціеі.

Дѣн каре даръ кавсе іо сѣѣтѣск, ка
де тот съ дѣм паче дѣпликаціеі! ка съ
скѣпѣм де о маре гревтате шѣ петревні-
чѣе дѣ ортографіе; къ маі сѣнт еле алте
дѣплетѣтѣрі шѣ дѣкѣлчѣтѣрі, че піаѣ дат
шѣ піор да дестѣл де лѣкрѣ. Сѣмплітатеа
дѣфрѣдѣтъ дѣкѣт се поате къ адевѣрѣл
орціонаріѣ е чеа маі маре тѣіестріе дѣ-
трѣ тоате лѣкрѣріле!

Дѣ 7. Іѣніе к. в. 1847.

Н. М.

БЫЛЕ ШѢ ОАСПЕЦІЙ ЛОР.

Кѣнд фѣл лѣі Ескѣлап пѣ маі шѣе че
съ дѣчѣапъ къ пѣтѣмашѣ сѣі, атѣчѣа ел
дѣ трѣміте ла бѣі къ о історіе де колѣвѣт,
че маі апрѣпе прѣвітѣ, пѣ е алта пімікъ,
декѣт о дескѣсѣ рекѣмендаціе кѣтрѣ зр-
сітѣ. Апоі дѣпъ че пѣтѣмашѣ даѣ вѣлор,
ла каре се трѣміт тоатъ пѣтереа вѣндекъ-
тѣре, еі шѣ чер дела еле ка съ ле вѣндече
тѣте бѣлеле, фѣ ачѣстеа кѣт де фѣлѣзрѣте;
шѣ ачѣста есте прѣчіѣа пѣтрѣ че ѣменіі
алеаргъ къ грѣтада, кѣнд авѣ къ саѣ дескѣсѣ
коло шѣ коло врео ваіе, саѣ врео апъ
мінералъ, апоі пе афлѣнд аколо фѣішека-
ре пѣтѣмаш ачѣаа че дѣреце, лѣкрѣ фѣ-
реск есте, кѣткъ шѣ къ вѣле шѣ къ а-
пеле мінерале е токѣмаі аша ка шѣ къ
докторіі чѣі поі: зѣні ле лѣздѣ маі пре-
сѣе де черѣзрѣ, кѣнд алціі діа прѣтѣвѣ ле
дефѣйтѣ шѣ ле фак оторѣжтѣре. Ноі пѣ-
тем апалѣса апеле мінерале хеміче шѣ хо-
тѣрѣкъ къ тѣтѣ ексактѣтатеа кѣтѣ пѣчѣоасѣ,
кѣтѣ саре, кѣт карбѣн, кѣт спѣрт ш. а.
еле цѣп дѣ трѣжѣселе, дѣсѣ лѣкрѣреа лор
ка вѣ тіжлок вѣндекъторѣсѣ къ тотѣл про-
ват шѣ немѣчѣнос вѣмінеа пѣ ва дѣдрѣзѣна а
о декѣара пічѣ тѣкар ла дѣтѣмплѣрѣ хо-
тѣрѣжте; кѣчѣі а лор лѣкрѣре атѣрѣкъ къ
тотѣл дела індіѣдѣвала дѣсѣшѣре а трѣпѣ-
лѣі пѣтѣмаш, шѣ баіа саѣ апа мінералъ пе
лѣпгъ ачѣлеаш сѣмптѣме де воалъ ла в-
пѣл поате фолосі, кѣнд алтѣіа пѣ авѣче
пічѣ ва фолос, шѣ ла ал трѣімеа лѣкрѣ къ
тотѣл дѣпрѣтѣвѣ. Дѣ модѣл п. е. ка шѣ
магнетѣстѣл, кѣпрѣнд шѣ вѣндекътоареле
іѣвоаръ дѣ сѣне о пѣтере, карѣа есте де
прѣсѣс конфѣндатъ, дѣсѣ пічѣ декѣт де-
термінатъ, акѣрѣі цѣрѣмі шѣ аскѣпѣсѣ патѣрѣ

аѣ рѣмас пѣлъ акѣм некѣвоскѣтъ ла черчетѣторі, астѣмѣлѣ дѣкѣтъ докторіи пѣмаі ка де черкаре, ші кѣнд тоате алте мѣжлоаче ретѣн нефолосітоаре рекомѣндѣ пѣтѣмашілор апеле мѣнерале ші вѣіле ка мѣжлок вѣндекѣторіѣ. — Пѣтереа лор дѣсѣ дѣпѣ мѣітеле пѣлъ акѣм фѣкѣте есперіинде есте атѣта де таре, де не пѣне ла вѣтіре ші не фаче а не рѣдіка кѣцетѣла ла о черчетаре маі дѣалтѣ; кѣм дѣсѣ лѣкрѣ патѣра дѣ акѣпсѣла сѣѣ сѣн, ка сѣ деа ачестор апе атѣта пѣтере, неовосідіи черчетѣторі дѣкѣ пѣаѣ афлат, кѣчі поі фачет апе мѣнерале мѣіестрѣте местекѣнд кѣтѣтъ ексактітатеа ачелеа пѣрді констѣтѣтѣве, че пі ле аратѣ аналѣса хетѣкѣ дѣ апеле мѣнерале патѣрале, дѣсѣ кѣтъ дѣферѣнцѣ дѣнтре ачестеа ші ачелеа дѣ а лор лѣкрѣтоаре пѣтере! кѣчі апелор мѣнерале продѣсе де поі дѣн пѣрділе констѣтѣтѣве а челор патѣрале лѣпсеце (зѣкѣнд аша) віаца, спѣртѣла, че патѣра дѣсѣфѣлѣ апелор мѣнерале патѣрале аша де пѣтѣлѣш, кѣт поі пѣ о пѣтем зѣрпѣ пічі одатѣ.

Дакѣ дѣрѣ апеле мѣнерале ла каре поі алергѣм кѣ чеа маі таре пѣдежде кѣ не vom довѣнді іарѣш пердѣта сѣпѣтате пѣ не адѣк ачела фолос, че поі пѣтѣмаші кѣ дрептѣла ащепѣтѣм дела дѣнсееле, атѣнчеа пѣ е віна апелор, чі а поастрѣ саѣ ачелор, каріи не трѣміт ла еле фѣрѣ маі апроапе черчетаре, саѣ дѣн інтерес дѣ парте, саѣ дѣн патриотѣзм, саѣ пѣнтрѣкѣ сѣнт маі авроапе ші се потрѣвесе кѣ komodітатеа ші пѣнга поастрѣ, саѣ ші дѣн модѣ, пѣнтрѣкѣ мерде аколо ѣста ші ѣла. Кѣчі пѣ се поате тѣгѣдѣі, кѣткѣ moda аѣ пѣтрѣне ші ordінѣѣѣеле медѣцѣщѣ токма аша, прекѣм аѣ пѣтрѣне тоате апѣкрѣіле

омепещѣ маі вѣртос ачелор маі кѣлтѣваді, кѣрора кѣ адевѣрат moda саѣ фѣкѣт ідолѣла ла каре се дѣкѣпѣ.

Натѣра пѣ ар фѣ лѣкрат віне дакѣ ар фѣ фѣкѣт тоате вѣіле де о потрѣвѣ, кѣчі прекѣм сѣнт воалеле поастре фелѣзрѣте, аша тревѣе сѣ фѣе ші вѣіле ла каре кѣтъм вѣндекареа фелѣзрѣте; пѣнтрѣ ачееа вѣна ші ачееаші ваіе пѣ поате вѣндека орѣ че воалѣ. Дечѣ ла дѣнтрѣвѣреа вѣілор ші а ізвоарелор вѣндекѣтоаре пѣ авет а не дѣіне пічі де модѣ, пічі де патриотѣзм, чі де фѣреа лор ші а воалелор поастре, адекѣ авет а кѣѣта фѣрѣ тоатѣ пѣртѣііреа ші фѣрѣ орѣ че інтерес дѣ парте, ка ваіа саѣ апеле мѣнерале сѣ фѣе медѣцінѣ потрѣвітѣ пѣнтрѣ воалеле нѣстре.

Ка сѣ пѣ есѣ дѣн марцініле, каре мѣ леат препѣс ла ачест артѣкол менѣт пѣмаі пѣнтрѣ фѣіле пѣвѣіче, вреѣ сѣ кіет лѣареа амінте а чѣтіторілор пѣмаі ла ачелеа вѣі тѣрцінаше але монархіеі австріаचे, ла каре вечѣніи пощрѣ сѣрѣві, вѣлгарі, ротѣні ші молдаво-ромѣні він де маі мѣлді ані аші кѣѣта сѣпѣтатеа. Дѣн ачестеа сѣнт дѣн челе маі векі Mexadіа, саѣ вѣіле лѣі Ерѣвлес дѣ Бѣнат, Бодокул, Елепатакул, Ковасна ші Борсекѣла дѣ Ардеал, іарѣ дѣн челеа маі нѣѣ сѣнт дѣн Ардеал Zaіzonѣла ші Басна, іарѣ дѣн Бѣнат Бѣзѣіашѣл.

Де 13 ані декѣнд тѣ афѣла ла пѣнтѣрѣіле челе маі фреквентате але гранідеі, ам обсерват дѣн прѣвінда вѣілор ші а оаспеділор лор вара дела дѣнчепѣтѣла лѣі Маіѣ пѣлъ ла сѣѣршітѣла лѣі Август вѣрѣтѣоареле фаче:

Сѣрѣві, вѣлгаріи ші ротѣніи маі алес чеі дѣн Ромѣніа мѣкѣ мерѣ ла Mexadіа; зніі аѣ дѣнчепѣт а мерде ші ла Бѣзѣіашѣл.

Чеї дін Ротънія маре він кам де обше ла Еленатак, ші дъпъ че веѣ ачіапъ 2—3 септъмъні мерг ла Mexadia саѣ ла Коваспа; кам де 10 ані дикоаче мерг ла Борсек, внде ші молдовеніі він маї тълді. Де врео къдѣва ані се черчетаръ ші апеле дела Zaizon, ші лътеа пе аічі ворвеа атънчі пъмаї де Zaizon; днсъ стрейніі дл черчетаръ маї пѣдіа. Ла Баспа пълъ акъма пѣ щіѣ съ фіе мерс чінева дін стрѣніі. Декънд аѣ дичепѣт Борсекъла а фімаї таре дн модъ, Коваспа кам къзъ ла спате, къчі пъмаї ачеїа о маї черчетеазъ, каріі пѣ се дін де модъ.

Дн апъл трекътор пѣтъръла оаспецілор де вѣї, каре тречеаѣ пе аічеа саѣ дн пѣдінат аша де таре, де нічі одатъ пѣ аѣ фост маї мік*), ші пентрѣ че? че съ зік, дрѣтъріле реле, апеле марі, педндетърі? Ба пѣ, къчі ачестеа ераѣ ші алтъдатъ. Дар апої че съ фіе прічіна? німік алта декът moda. Къчі апъл 1847 аѣ фост меніт а адъче валта алвъ дн Цара ротънеаскъ дн модъ, ла кареа алеаргъ таре ші мік, ші внде пълъ акъма дъпъ спѣса кълтотрілор сънт песте 10,000 де оамені пѣтимаші, каріі фіреѣе нічі днкъпері пѣ аѣ, чі шед дн каръ ші съвт кортърі, ші апої съвт ачестеа стърі днпрежър есте пѣдіпъ пѣдежде къ ва фолосі валта алвъ, къчі де ва къпрінде дънса дн сіне чеа маї вндекътоаре апъ, тотъші пѣ е къ пѣтіндъ а аръта ла атътеа мії де омені фолос, ші апої фіреѣе фаїма еї о съ се днтънече. — Дар де парте днсъ се фіе де міне пре-

пѣсъл, къткъ еѣ пріп артіколъла ачеста аш къѣета съ днтънек фаїма тіпърълві ачестѣі извор віндекъторіѣ, ші се рѣдік валоареа извоарелор поастре. Еѣ пріп ачеста пѣ вреѣ алта німік а зіче, декът къткъ дн інтересъл пѣтимашілор къ атъта есте маї віне къ кът патѣра пе дескїде дн маї тълте локтърі сіпъл съѣ, ші къ кът вор фі ачестеа извоаръ маї феліѣрїте, къ атъта сънт ші маї інтересанте. Де vom пріві днсъ, къткъ 10,000 омені каріі саѣ стріпс ла валта алвъ дін прічініле маї със зісе пѣ вор пѣтеа съ ажвнгъ дорїта сълътате, фіреѣе къ къ атъта ва фі дефѣмареа маї маре, къ кът маї пѣдіні се вор віндека, ші аша поате стріка ші релѣтїреа ачееа, каре валта алвъ мерітъ къ дрентъл дн прівїнда впор вôle. Апої іатъ къ дефѣмареа аѣ дичепѣт ші пълъ акъма, къчі вніі зік: „валта алвъ есте пъмаї пентрѣ дърені;“ алціі скорпеск, къткъ докторіі каріі сънт дн контра валтеї албе ар фі днвенінат апа, ші де ачееа аѣ дичепѣт се тоаръ аколо атъда оамені ш. а. ш. а. Де ші омъл къ мінте ла ачестеа пôte респнде, къткъ боамеле аша віне апъкъ ші трѣпъл чел пѣрѣт маї въл ші маї тіогаш ал челор кълтїваді, ка ші чел аспрѣ ал дъранілор, ші къткъ внде сънт 10,000 пѣтимаші пѣ е тіраре де вор тѣрї ші маї тълді, маї вѣртос къчі пѣ е къ пѣтіндъ а пѣзі регълеле ігіеїстіче, черѣте ла днтревѣндареа апелор віндекътоаре дін ліпса днкъперілор, тотъші vox populi vox dei, оаменіі ворвек ші лътеа вреде.

Еѣ т'аш рѣтъші къткъ де се ва пѣвліка апалїса апелор мінерале дін Предеал дін гѣра Рожпоавеї, ші т. в. А. Ф. ва фаче аколо врео кътева днкъпері, атъ-

*) Пентрѣ Еленатак веніръ пълъ акъма д'авеа 15 фаїлії, пентрѣ Борсек 3, іаръ пентрѣ Zaizon нічі зна.

чеа негрешитъ къ вор вені ачестеа апе до модъ, ши фъръ дндоіалъ пот фі фоарте фолосіторе. Moda ар днвінце аічеа къ а-тѣта маі таре, къ кът локъл é фрѣмос ши ла мардіні, unde ши ómenii de dinkóci ар пѣтеа амерга. Аша ар пѣтеа вені до модъ ши апеле дела Бреаза, дела Фѣлга, ачеле де рѣші днтревѣите дн Търговіще, ш. а.

Прівінд вѣле ши апеле мінерале дн пѣтѣла де vedere дн каре тревѣе прівіте фъръ интерес до парте, фъръ пѣртініре, фъръ patriotism, атѣчеа вор пѣтеа ста фърте фрѣмос тóте зна лѣнгъ алта днші-рате, ши пот фі къвтате де пѣтімаші дѣпъ феліврітеа воалелор, іаръ пѣ кът се кавтѣ акѣта кам дн модъ.

Съ vedem ачестеа вѣі ши апе не скѣрт:

1. Бѣле дела Mexadia саѣ але лѣі Ер-кѣлес се афлѣ до Бѣпат до редіментѣл ро-пѣно-ванатік, 3 чеасѣрі дела Рѣшава, лѣп-гъ рѣѣла Беларека. Дрѣтѣла каре дѣче ла ачестеа вѣі есте фрѣмос ши днвітъ къ а-тѣта маі тѣлці óпедці. Ачестеа сѣнт вѣі казде ши аѣ стѣмпѣртѣтѣр дела 32—40° P. Ана лор е лимпедѣ, ла гѣст амаръ кам сѣратѣ, ши дѣпъ кът арѣ маі тѣлтѣ саѣ маі пѣдціоъ пѣчіоасѣ, міросѣ маі таре саѣ маі пѣдціо ла пѣчіоасѣ; арѣ 9 ізвоарѣ де къпетеніе, саѣ вѣі, скѣлѣтѣрі. Се днтре-вѣіндѣ до тѣлте ши фелівріте воале, маі къ сеатѣ до воале катарале де гѣт ши де пѣпт, до артритіс, ревматісмі, гѣлчі скрофѣлоасѣ, до воалеле пелеі ш. а. Нѣ пріеск ла чеі ловіці де гѣтѣ (таѣла), ши ла чеі къ венеріе, дакъ ачѣаста пѣ аѣ фост painte віне вінекатѣ. — Локѣл есте фрѣ-мос, лѣте се стріңде аколо тѣлтѣ. Нѣ-меле лор есте вестіт до Еѣропа. Се дн-

тревѣе ка скалдѣ ши вѣтѣтѣр днкъ дн тимѣл romanilor.

2. Бѣзѣіашѣла саѣ Бѣзѣіашѣ, зн сат ромѣнѣск до комітатѣла Темешѣлѣі, 4 чеа-сѣрі де Тімішоарѣ ши атѣтеа де Лѣгож дндѣпѣртат, къ 203 касѣ ши 1153 лѣкѣі-торі. Извоареле ачѣстѣі сат аѣ фост къпо-скѣте ши romanilor сѣнт пѣтеле Centum putei. Апеле ачестеа сѣнт лимпѣзі, спѣ-тѣазѣ таре, аѣ чева мірос де пѣкѣртѣ, іар ла гѣст сѣнт акре днпѣнгѣтоаре ши чева констріңгѣтоаре. Стѣмпѣртѣтѣра есте де 10° P.; аѣ фърте тѣлт гас карѣонік, вар, патрон, фер, чева пѣатрѣ акрѣ ши крѣме-не. Днсемпѣтѣріс есте аічеа олеіѣл де пѣатрѣ (пѣкѣра). Се днтрѣвѣіндѣазѣ ка вѣтѣтѣр ши скалдѣ маі вѣртос до вóлеле пѣрділор ѣепіталѣ, ла пѣпѣтїңде, ла пóла алѣ, ла петрїі до вѣшікѣ ши ла воалеле стомахѣлѣі (слѣвїчїѣнеа де stomax). Нѣ фолосѣск ла чеі пліні де сѣңде. Дѣспре а-чѣсте вѣі фърте фолосіторѣ, днсѣ маі пѣ-дціо къпоскѣте ла вѣчініі пощрїі вом дн-пѣртѣші зн артїкол маі не ларг.

3. Борсекѣла до днвѣтѣла граңдеі сѣ-кѣіешї, 3 зіле дела Брашов. Апеле ачѣ-стеа аѣ рѣнѣміре до Еѣропа, ши се пот пѣрта департе, фъръ се пѣардѣ тѣлт дн а лор пѣтере. Ана есте дѣстѣла де лим-пѣде ши спѣтѣазѣ таре маі вѣртос міш-катѣ; ла гѣст е акрѣ пѣкѣгѣ; къпрїнде до сіне тѣлт гас гарѣонік ши сѣрѣрі де патрон, де вар ши де фер. Де таре ши рѣнѣміт фолос сѣнт ачѣстеа ізвоарѣ до стагнадїі (пѣмішкѣреа сѣкѣрїмор) ши дн-тѣрїрі, ла слѣвїчїѣнеа ши тѣксітатеа ма-целор, ла вóлеле органелор вѣлѣві ши ла пѣрѣндѣіеліле фѣтеіешї. Стѣмпѣртѣтѣра есте 8° P., до Лового ши маі мікѣ.

4. Бодокъл, маї painте вестит, iarъ акъта prin Елепатак кѣ тотъл пѣс ла спате.

5. Елепатакѣла саѣ Арпатак, во сат ромънск дн Ардеал дн комитатѣла Българдѣлѣи де сѣс, 3 чеасѣри дела Брашов, днтр'о вале фрѣтмошкѣ, аре извоарѣ виндекътоаре але кърора апъ фаче sediment (дрожде) ши е кам тѣлѣвре, ла гѣст е акрѣ кам констрингътоаре, аре тѣлт гаскарвопик ши сѣрѣри де патрон, де вар ши фер, чева пеатрѣ акрѣ ш. а. Стѣтпърѣтѣрало е де 9° Р. Се днтревѣиндѣ маї кѣ сеатѣ дн трѣиши ши дн воале де фѣгат. — Елепатакѣла се фаче дн ап дн ап маї фрѣтмос, аре касе дестѣле ши кѣрате, днтрѣ каре ачелеа але D. конте Аврам Nemes ши але D. Белди дн локѣла де кѣpetenie.

6. Ковасна, во сат дн Трѣи-сказне врео 6 чеасѣри дела Брашов, аре о валтѣ че се пѣтеще Rokolság, саѣ валта iadѣлѣи, дн кѣреа извореще о апъ рече, решинѣсь, кареа се днтревѣиндѣ ка скалдѣ ши аре тѣлт пѣтере виндекътоаре; днне маї кѣ сеатѣ саре де фер ши пѣчиѣсь, се днтревѣиндѣ ла слѣвичѣни де пѣвре, ши дн перѣдѣиеле фетеиещѣи.

7. Zăizon, вѣл дн Шепте-сате дн дистриктѣла Брашовѣлѣи, 2 чеасѣри дела Брашов, аѣ кѣпѣтат пѣ де тѣлт фаїта де апе минерале, каре маї кѣ сеатѣ кѣпринд дн сине iod, ши се днтревѣе дн воалеле пелеї ши ла скрофѣле маї кѣ сеатѣ. Саѣ фѣкѣт ши аїчеа ши се фак днкъ тѣлте ши фрѣтмосе касе.

8. Басна, дн сказнѣла Mediaшѣлѣи; аре апе виндекътоаре че де департе мѣроасе ла пѣчиоасѣ, апа дн сине е таре сѣратѣ ши фѣрѣ мѣрос, стѣтпърѣтѣрѣ аре де 5°

Р. ши саѣ днтревѣиндѣат дн веакѣри маї вѣртос асѣпра релелор ревматиче дндрѣжитѣ, асѣпра контрактѣрилор, скрофѣлилор ши ловѣрилор де вѣлт кѣ вѣн фолос. Ачестеа вѣи пѣлѣ акъта пѣ саѣ кѣтат де стрѣиї.

Деспре апеле минерале дн Цара ромънеаскѣ пѣ авѣн днкъ дескѣриѣ ла тѣлѣ, де ачѣеа тревѣе сѣ тѣчем деспре дѣнселѣ.

Dr. Baciu.

Лексикографіе

де кѣвинте ромъне асѣпате дн докѣменте веки ши дн гѣра попорѣлѣи.

(Брѣаре.)

А.

Адаорѣ Adaoce, пѣ адаорѣ; — пѣ адаоце. Апѣрѣ воѣл днколо, пѣл лѣса ла орѣл (алѣогѣла).

Аѣвѣ амѣлие, оградѣ.

Алмоспѣ ши алмосперѣ: мѣлостеніе, поманѣ. — Вої кѣтадѣ пѣмаї алмоспѣ; сѣптедѣ пѣще алмосперѣ (валічі), пѣ саменѣ днвѣздадѣ кѣ лѣкрѣ.

Ардѣвиї сеаѣ хардѣгѣи. Zidiri marі ши дешерте, маніне непропорѣionate.

Артапѣдѣ сеаѣ Артапрас, ши амінтере Матрапѣдѣ сеаѣ метапрасѣла, ревѣнѣзѣторѣлѣ, (Αρταπράσσωн ши Μεταπράσσωн).

Б.

Блѣг. Блѣгѣле, гоготане, βλαξ, βλακος; blax, blacis; ши поркѣл кѣ вѣрекі плекате, се зиче влѣгѣ.

Бѣлгѣне. Се пѣтеск аша картофеле де кѣтрѣ лѣкѣиторѣи Каруатѣлѣи, (bulla-genita).

Въстені сеаѣ Въщені. Тѣтъръці de лемо каре се пѣн спре агѣрареа тѣрълѣи, сеаѣ fuste (busta).

Въкеліще. Се зиче зп пѣтънт лѣкрат днделѣог, дндечѣод дела 1) Целіогъ, 2) Просіе, 3) Прелоакъ, 4) Въкеліще, Мірісте (μεριστος) се зиче локѣл пе знде аѣ фост пѣнеа аѣвъ съчератъ, прѣшітѣръ пе знде аѣ фост пѣпѣшоі.

Въдоае сеаѣ Амълѣдоае. Амълѣчіе. Веаргъ, пз е въдоіогъ. (Мълѣдоае) (ambulo).

В.

Ватаціне (сіліще). Аѣ ретас ватацінеа сатѣлѣи пелтпѣрцітѣ, ка съші стѣпѣнеаскъ фіе-каре каселе прекѣт ле аѣеа. — Βατω, βατος, вътѣтъра дп кълкаре.

Вергедіт сеаѣ феркесіт (Vergheggiare). Л'аѣ вергедіт вінешор, л'аѣ вътѣт къ верціле.

Вергедіт (Vergo). А се плека. Се зиче де спре фрѣтѣседа трекѣтѣ, с'аѣ вергедіт.

Вітѣще адаос ка ла modus modus ші маѣдѣ mundus-a-tu — вълтѣръл ші пѣл поці сінеда вшор, vitotare, сеаѣ вітѣще вітеазъ, се пѣзеце, meiden, fliehen.

Г.

Гара (грѣмада). Черѣа гара сѣл деѣ дп вір, gara, конкѣрс, тѣлдіне (gara).

Гіорѣеск маѣеле; χορηγύω.

Гоціте сеаѣ маі віне геочіте: пѣчіле кърѣціте де флѣдъ (скоарѣгъ.)

Д.

Дѣкареѣ вакъ: каре мерѣе дпайте ші саре гарѣрїле. Dusaх.

Далавір. Педѣка че се пѣне сѣвъ роата карѣлѣи, elevo.

Дісѣрзи. Дісѣате, лѣтѣрї discourgere, а зона (деѣлѣші), gorga-gorgozza.

Дісѣтъсѣрат. Песте тѣсѣръ, есчесів, дп кале афаръ кътпліт.

Дамѣрї, Домѣрї. Окоале сеаѣ ѣеаркѣрї de віте, domus, касъ, domare, дѣтеспїче віте, (δόματα).

Дамѣъ шолѣл ла пеіле лѣкрате де вълѣпарї.

Е.

Ерѣгъ. О сѣпѣтѣръ фѣкѣтѣ аѣ де апъ аѣ де каръ, пе ла прїпоаре. Εγγύο, εγγυο, εγγυο.

Ж.

Жѣмет. Мѣлт жѣмет de om. Попор, тѣлдіне, аѣтѣтѣстїе, (jumentum). Стъ преѣт ѣенѣнеа ла адѣлѣчїе, асемеѣе жѣметѣла ла тѣлдіне.

(Ва ѣрма.)

КАРПАЦІ.

Дпчетѣл къ дпчетѣл лѣтіна дпчетѣеазъ
Ші поаптеа се рѣварсѣ прпн въіле адѣлѣчї;
Меланколіа дѣлче сѣвт арѣорї се ашеазъ
Ші кавт дп тѣчере ачесте пегре стпчї.

Сѣнт сінгѣр еѣ дп поапте п' ачесте тѣгѣреле,
Ші окїтї плїні де лакрѣтї дї лас де рѣтѣческ;
Дар асте талѣрї фаллїчї че се аскѣнд дп стеле
Мї адаогъ дѣрѣеа ші плѣпсѣл дндоеск.

Кѣчїпѣ маі есте тімпѣл кънд пе ачѣастѣ стѣпкѣ
Стѣндарѣл лїбертѣдїї дп аер фѣлѣжіа!
Атѣлчеа пѣнтрѣ ѣарѣ тѣрѣа ротѣпѣл дпкъ,
Ші стѣаоа Ротѣніеї пе орїзонт арѣеа.

Акѣт дпклїпѣ капѣл сѣвт соартѣ апѣсѣтоаре,
Ші фѣръ сѣ сѣспїне се лас' а сѣѣерї . . .
Аша чел че се паште ші крѣште п дпкїсоаре
Некѣпосѣнд лѣтіна, че аре а дорї?

Дар че, ачесте ѣенїрї де глорїе псѣтате
Нѣ маі рѣнасѣ д'акѣтма прпн пѣатѣл ротѣпѣск?

Ачеле флорі сзаве де черзрї септпате
Не кѣпѣл дърїи теле, че? оаре нѣ маї креск?

Че? патріа ачааста чѣ а стрѣлѣчїт одатъ,
Л' ал кърїи сгомот д' арме тіранї аѣ тремзрат,
Ва фї д'акѣт пайнте ровїтъ шї 'нтрїстатъ,
Шї ва кѣдеа 'н торшѣнтѣл че пої 'там фїсѣпат?

Нѣ, нѣ, ротѣнѣл дѣкѣ ізвеште лївертатеа,
Сѣвт пептѣї вате дѣкѣ о інімъ де фок;
аї соареле дн поанте лѣчеще верїтатеа,
Дн сѣфлетеле жѣне че креск днтр'ачест лок.

Дар ваї! дѣкїнзїре! мѣ 'нторк п' ачаастъ стѣпкѣ,
Шї нѣ въз декѣт лѣпа dormind п' зп порїнїор
N' азз декѣт торентѣл дн поаптеа чеа адѣкѣ,
Шї възїмѣл че варѣ зп кѣнт днтрїстор.

(Paris.)

D. Volintineanu.

Ф А Б Ъ Л Ъ.

Мїелѣл шї оаїа.

Бїтѣте матъ, че недрептате,
Че пѣстор лакот маї авем пої,
А лѣї крѣзїме шї рѣзтате
О се стѣрпїаскѣ вїетеле ої.

Ц'аѣ лѣзат лѣпа — те деспоарѣ;
Мѣаѣ рѣнїт храна фѣрѣ кѣвѣнт,
Кѣ тѣчеларѣл фѣкѣ 'нвоеалъ
Сѣ не тот вѣндѣ не рѣнд не рѣнд.

* * *

Ашаї копїле, ашаї дн лѣте!
Чїне нѣ есте астѣзї пѣстор,
Чїне нѣ поате сѣ'шї деа нѣте
De касан тѣршав, д'аспїрїтор.

Ачела пїере

De мѣлте реле.

16. Февр. 1847.

X. I.

О сервѣторѣ ла кѣртеа дела Brüssel.

Ка провѣ де гвстѣл, каре domnia дн
секолѣл ал шасеспрезечеле шервѣаскѣ зр-

мѣторѣа дескрїере а зпѣї сервѣторї, каре
дн Август 1549 дн Brüssel ла кѣртеа дн-
пѣратѣлѣї Карол V. с'а дїнѣт. Салопѣлѣра
фрѣмос тапедат шї копѣретѣнтѣл конста
дїн пѣлѣзъ вѣпсїтѣ пресептѣнд пѣворї де каре
мѣлте лѣмпаде мїчї асеменеа стелелор ераѣ
днтрїте. Днтр'ѣн зогїѣ се ведеа о стѣп-
кѣ дн каре фѣотѣнї сѣрїторѣ сѣвѣїаѣ апѣ
прѣспѣтъ, вїн, ідромѣре шї алте вїне мї-
росѣнде есенѣе. Дн челалалт зогїѣ ал са-
лопѣлѣї се ведеа зп тѣрп, каре сквїпїа фѣл-
фѣре шї фок, фѣмѣл ера odoros — вїне
міросїтор — шї грїндїна конста дн конѣте
де зѣхар. (О аша грїндїнѣ ар пѣлѣчеа ла
тот дѣранѣл.) Акѣт се лѣсѣ де сѣс дн
жос о масѣ не патрѣ колѣтне днзестратѣ
кѣ влїде, пїне де конѣтрї де тот фелѣл.
Днтр'о клїпѣ се дешертѣ ачѣеа де ѓспѣдїї
чеї мѣлцї шї се афвндѣ дн пѣмѣнт; фѣл-
ѣере шї тѣпете днчѣпѣрѣ де поѣ шї о ал
доїлеа масѣ маї богат кѣ марѣзъ пѣїне —
пѣїне де зѣхар — шї кѣ алте лѣкѣрѣрї дн-
пѣлѣтъ се лѣсѣ жос шї перї ка шї чеа д'ѣн
теїѣ. Не а треїа масѣ, каре дѣпѣ ал треї-
леа тѣпет с'а арѣтат, ста треї помї де лѣв-
рѣ де але кѣрор фрѣнѣзе інсемѣле днпѣ-
ратѣлѣї шї а ле маї мѣлтор domnї ераѣ
стрїнс прїнсе. Афарѣ де ачѣеа дн лѣтѣрї
ераѣ вѣкате де тот фелѣл дн vase де азр'
Авїа дѣпѣ нѣ зїле с'аѣ сѣфршїт сѣрѣвѣто-
рїле, торпїеллеле, цїркѣрсѣрїле, кѣрсѣрїле
де інел шчл., каре рецїна Уогарїеї Марїа дн
опоареа фрѣтелѣї сѣѣ а днпѣратѣлѣї шї а
сѣворїї сале рецїнеї дела Францїа ле а
рѣндѣїт. О аша фортѣлѣ тѣпѣтоасѣ ка чеа
дела ачѣеа сѣрѣвѣтоаре ар пѣтеа тот крѣ-
стїѣл опест кѣ вѣнѣ концїїндѣ а поѣтї
не спателе шї челѣї маї вѣн амїк ал сѣѣ.

Велїа Т—ѣ.